Ein Netzwerk
der Arbeitsgemeinschaft
Migrantinnen, Migranten
und Flüchtlinge
in Niedersachsen (amfn e. V.)

amfn e.V.
Arbeitsgemeinschaft Migrantinnen,
Migranten und Flüchtlinge in Niedersachsen

migranten
eltern
netzwerk
niedersachsen

www.men-nds.de

Informatik Andro System e Shkollako Katar o Niedersachsen

I Informații anda o Systemo le Școalako Katar o Niedersachsen

Informationen über das Schulsystem in Niedersachsen

Romanes

Gürbetski (Seiten 2 - 9) / Cirat (Seiten 10 -17)

mit Audiodatei

In Zusammenarbeit mit:

Niedersächsische Beratungsstelle
für Sinti und Roma e. V.

Niedersächsischer Verband
deutscher Sinti e.V.

https://men-nds.de/audio/Schulinformation_Romanes_Guerbetski.mp3

Amar Daj Thaj Amar Dade,

Kana Aven Akate Ane Gjermanija Si But Pare e Integracia Si Sa Nevo O Anglunipe Si Paro Ane Shkola Ja E Qavrengje Sar E Dadesko Sar E Dajasko.

Sar O Dad Sa I Dej Si Len But Shukar Te Sie Qavrengo Agnipe. Ane Gjermania Si Aver Sikadime Se Ane Aver Thana.

E Daj Thaj O Dad Trubul But Laqe Informacia Te Sile Andro Systemi Katar E Shkollako Andar O Niedersachsen. An Kaja Broshura Si But Informacia. Aver Informatik Shai Te Si Tv Mengj Katar E Shkola Ane Kumuna Vi Direkno An Shkola.

Ko Sam Amen?

Amen Sam Migracija Ano Niedersachsen. Von Mangje E Qavregj Maj Laqe Thaj Migate So Aven Katha Aver Thana Aktivno Te Pomosharen E Dad Thaji Deje E Shkolaqe E Qavrengje Von Si Insip E Politika Thaj Aver Thana.

Si Vi Informacija Vi Jelt Cek Wo Filmi Ano Youtube Vi Ano Aver Qib.

Amare Qavre, Amaro Anglunip!

Informatia e thaj e dadesko thaj cekne e chavrenge, kothe katar jek 1 bersa qi 6 sho bersa

Kana šaji e chavro te dikhime?

O chavo kher čhavengo-dikhipen: katar o 1 bersa ciko 3 bersa.
Kana o chavo avela 1 bersa, o datura thaj dej saj avene le pravona te lelpe dikhipen ande kherdime-pe chavengo-dikhipen.

Sose trubul Me chavre ando chavrenge ker?

— E chavre tubrul te sikaven maj lace jermanesko qip.
— Kana trubul, saji maj lace e qip te chanen.
— E chavre te averen te qen.
— E chavre avene sajrakime thaj pripravime pe skola.
Katar e 5 bersa trubul te dzal e chavre ande kher te cal.

Právo ano chavo kher-placo (§§)

Chavrenge kher katar 3 bersa ta 6 bersa.
Pal chavore katar 3 bersa ta 6 bersa saj silen pravona pe Chavrenge kher, numa na trubul te avol bas ande droma karinge kher.

Sar saji te ano placi?

Te den aplikacia pe forosko amaro (jako Jugend-amt, online-Portal) thaj ande chavrenge ker direktno. Kana si placo, avena skribime.Trubul, te den aplikacia sar sukar thaj sig. Den o chavo ande buti buti Kindergartenura, vaj na si buti placora.

So trubul te den kana kerel aplikacia?

(Tekst pokracini lela ando forosko dokumento…)
Personalne informacia (Pe khetane: „Melde-bescheinigung“) ka den. O rodjako lil (Geburts-urkunde) taro chavo trubul te avol ande sajako kopija. Trebul te den dokazipe so o chavo lel maserno-vakcina (Masernschutzimpfung).

Savo drom o chavo avela dikhlime?

O chavo avela dikhlime buti-varno, karinge so kerel o chavrenge ker. Si thaj celi divesko dikhipen, numa thaj barvalipe pe vor / pala-abarutno. Normalno, dikhipnasko vakto si katar 8:30 ta 14:00. Trebul tumen te den o čhavo punctualno thaj te lelpe posukar.

Saj lel o chavo te xal?

Si vakti pe somnakajipe thaj misa. Trebul te denna ando chavrenge ker puchipe, so trubul tumen te den o somnakajipe tumare manusa, vaj te den o chavo ke xol.
Kana si familija save lelna sozialno pomoć, saj avene mangeske manusa. O misa avela karinge ando vakto pe dikhipen. Buti chavrenge ker den te xal ande sukarico (Schwein), nego den alternativno xaben.

Informacia pal o datura thaj dej, so aven shavore ande skola (6 - 10 bersa)

Skolasko obligacia

Ande Niedersachsen, savorre čhavore katar 6 bersa ta 18 bersa trubul te džan ande škola — si 12-beršiki školasko obligacia. Školako-dikhlo kerel pe pale sommer-ferie, august/september.

Kana o čhavo džal ande škola?

Savorre čhavore, save pala 30.06. avela 6 bersa, trubul te džan ande škola. Chavre, save avela 6 bersa katar juli ta september, na aven automatiko. O datura thaj dej dzan, so ka keren. Trubul te kerena odluka pala 1. Mai.

Savorre chavore, so na aven ful-skolako pripravime (physicno, mentalno, sozialno), šai džan 1bers pala ande skola.

Anglal e skola (Vor der Einschulung)

E chavre trubul te avena ande chavrenge ker katar 5. Bersa. Amaro sukarico si, so katar 3. Bersa dzan ande chavrenge ker. Ande doktoripe pe chavore. Kana o chavo avela 5 bersa, kerel o doctor U9 kontrola, te dichel sar avela o chavo ande barvalipe.

15 mjeseca anglal skola kerelpe ande chavrenge ker testo pe lav. Kana o chavo na dzanel dosta, ka lel pomoc pe lav. Ka avol thaj doktoriko kontrola pe chavo. Tumenca ka aven lilimoske.

Andar skola (Einschulung)

Anglal so aaj o chavo dzal ande 1. Klasa, ka lel lilimo taros kola. Kana o forosko drom si dur, ka lel o chavo karte pe autobus/ buskarte.
Tar škola ka lel tumen lista so trubul: Školaranzno, lilora, Penora, kajta.

Familije save na saj, saj den antrag pe Bildungs- thaj Teilhabepaket (BuT).

Školako sikavipe

Normalno, chavrenge si pe skola katar 8:00 ta 13:00 dive dive (panch dives ando šavato).
O chavo trubul dive dive punctualno te dzal pe skola.

Kana o chavo na saj te dzal, trubul tumen te telefoninena skola sig. Kana o chavo na dzal trin dive pala khetane, trubul lilimosko opravdime, vaj doktoriko atest.

1. - 2. klasa: ucitelura kerena lilimos „lernbericht“. Katar 3. Klasa: chavore lelena note katar 1 - 6 (1 = sukar buti).

Chavore saj lelena sikavipe pe lav (Sprach-förderung) — puchena!

Datura thaj dej (Eltern-mitwirkung)

Skola thaj ucitelura aven expectipe so datura thaj dej kerena khetane. Si abende pe datura thaj dej thaj razgovora. Ande savi klasa si rodel pe datura reprezentantura.

Puchiba?

Kana trubul tumen informacia, kerena termin karinge ucitel/ uciteljica.

Pala o Grundschule (weiterführende Schulen)

Kana o chavrenge saj dzal pala 4. klasa, ka dzal ande majvarno skola.

Karinge skola dzal o chavo pala Grundschule. Tumenca - datura thaj dej - kerena odluka so savi majvarno skola si aukar pe tumaro chavrenge. Ande razgovora ucitelura ka den tumen informacia so savi skola si sukar katar 5. klasa.

O sikavipe thaj notura pe chavo trubul te aven sukar pe savi skola ka dzal. Vidi pe: Note taro chavo, interesura taro chavo, prijatelura so si pale.

Škola save sip ala Grundschule:

1 — **Hauptschule**

2 — **Realschule**

3 — **Gymnasium**

4 — **Gesamtschule (Oberschule, IGS)**

Hauptschule

Hauptschule si katar 5. klasa ta 9./10. Džanel o čhavo bazavno sikavipe thaj barvalipe pe buti.

Pala 9. Klasa saj lel o chavo “Hauptschulabschluss”.

Kana o chavo lel sukar note pala 9. klasa, saj dzal ande 10. klasa thaj lel „Realschulabschluss“.

Realschule

Realschule si katar 5. klasa ta 10. Džanel o čhavo majbaro sikavipe thaj pripravipe pe buti.

Pala 9. klasa saj lel “Hauptschulabschluss”.

Kana lel “Realschulabschluss”, saj dzal pe Berufsschule vaj Berufsoberschule.

Gymnasium

Gymnasium si katar 5. klasa ta 13.

Džanel o čhavo buti sikavipe, barvalo sikavipe thaj šaj te lel „Studierfähigkeit”.

Pala 10. klasa, kana si sukar note, saj lelpe zavrsipe.

Pala 12. klasa saj dzal o chavo pe Fachhochschule.

Pala 13. klasa saj lel „Abitur“ (Allgemeine Hoch-schulreife).

Gesamtschule: si kombinacia taro savorre — Hauptschule, Realschule, Gymnasium — ande jekh skola

O Gesamtschule sikavel pe chavore bazavno, majbaro vaj barvalo sikavipe thaj den lasipe te kerdol buti vaj te dzal ande studia.

Oberschule si katar 5. Klasa ta 10. Normalno, pala 9./10. Klasa o čhavo šaj lel Hauptschulabschluss, vaj Realschulabschluss.

Ande integrierte Gesamtschule (IGS) o chavore dzan katar 5. Klasa ta 13. Klasa.

Katar savi klasa saj o chavo lel jekhepe save le lande Hauptschule, Realschule vaj thaj Abitur — karinge so sukar kerel o chavo.

So si lasipe pe miro chavo?

O sikavipe thaj sukar note pe chavo trubul te aven sukar pe savi skola saj te dzal.
Vidi pe: note, interesura thaj so but dzanel o chavo.

Informacia vaj internet-strana taro skola ka den tumen pomoc te birina sukar skola.

Datura thaj dej (Eltern-mitwirkung)

Informacia thaj savi pomoc kerelpe andar skola: abende pe datura, razgovora, informacia divesa thaj jednako lilimosko razgovora.
Kana si tumen puchiba, kerena termin karinge ucitelj vaj uciteljica.

Informacia pe datura thaj chavrenge kana dzan pala skola — pe buti

Kana o chavo skar zavrsil skola, dzal pala taro majvarno drom: Ausbildung vaj Studium.

Ande Deutschland na si lako te dzal te rodol buti, buti karinge save na aven Ausbildung.

O Berufsausbildung dikhelpe pala so dzanel o chavo, pala note, interesura thaj sajrakipe. O Ausbildung si buti barvalo ande Deutschland thaj si jek „Visitenkarte“ pe sukar kariera.

Duale Berufsausbildung

Saj te lel sikavipe ande skola vaj ande butipe khetane.
Dualno Ausbildung si majbuti sistem pe Berufsausbildung ande Deutschland. „Dual“ znacil, so jekh parte kerelpe ande buti (maskar 4 dive pe savato) thaj jekh dive ande Berufsschule. Akava denpe khetane theoria thaj praktika Maskar 2/3 manusa save kerena ande Deutschland, buti naj akademikura, kerena akava dualno Ausbildung.

Vakti thaj drom pe Ausbildung

Normalno, Ausbildung trajil maskar 2-3 bersa.

Ande Berufsschule si predmeta so si povezana pe buti (mesalno: Technik) thaj bazavna predmeta (deutsch, politika, sport).

Birime

Ande Deutschland si maskar 330 Berufura save si anerkannt. Akava na avel lako pe chavoren te birinen. Agentur für Arbeit denpe pomoć thaj savi orientacia, te rodel sukar Ausbildung.

Ausbildungsplätze

Normalno, aplikacia kerelpe ande buti/firma.
O barvalipe (Gehalt) si aver pe aver buti thaj majvarno katar jekh bers pala jekh bers.

Trebul o chavo te dzanel jermanesko lav — minimum B1 nivo.

Pala so lelpe Ausbildungsplatz, trubul Vertrag.
Trebul thaj Anmeldung ande Berufsschule.

Berufsfachschulen

Pe lado Ausbildung ande dualno sistem, buti buti šaj te sikavel ande Berufsfachschule. O Unterricht si full-vakti.

Ande statile Berufsschule si džala mukte. Private Schule si pe barvalipe.

Studium

Te dzal o chavo ande Universität, trubul te lel Abitur (Allgemeine Hochschulreife). Te dzal ande Fachhochschule, trubul te lel Fachhochschulreife. Studium si mukte ande Deutschland thaj si anerkannt ande savo them. Thaj manusa save si Flüchtling saj lelena BAföG — inansiako pomoć.

So trubul tumen te dikhen?

Te aven te vakerden tumen paso barvalipe e buti. Si but dzanibenstara save saj te aven tumare zor, de phenen butiinformacija-centro ande e buti-agencija, vaj e studijenge vakeripe.

Priznanie diploman katar aver them

Buti chavora / dejenca, so aven ande Deutschland, sikljinenas ande lende themura. Kana si čhavo obligatno te džal ande skola, dikhelpe so te kerelpe karinge diploma, thaj ande savo klase (skola) te šaj aven ande Niedersachsen. Ande Niedersachsen si reglal: o skola karinge kerelpe kontrola so diplomas si khetane thaj pok oje nivoi. Skola kerel odluka ande savo klase te aven chavora thaj so barvalipe si.

Osnova pe odluka si: katar so but bersa si chavo dzalo ande skola ande lengo them, so but predmeta si sikhadel ande lende.

Dokumentura so trubun te den ande Anmeldung:

— Personalausweis vaj Pasosh
— Aufenthaltsgenehmigung (dokumento pe boravak)
— Meldebescheinigung katar Gemeinde
— Savi diploma / skolsko svedosanstvo - originalno
— Prevodura pe savi dokumenti (vereidigter Dolmetscher)
— Fotokopie pe savi dokumentura

Te na saj den dokumentura — phuchen ande skola direktno so te kerel.

Te chavo ne dzanel jermaneski sukar, skola denpe pomoc, te saj sikhavel majlasce.

https://men-nds.de/audio/Schulinformation_Romanes_Cirat.mp3

Bahtale Deia hai Dada,

Kana arăzlean ande Germania hai sean nevo, sâtar pahres te întreghistut. Sea sâtar nevo hai neprinjeando.

Sea le Deian hai Daden hallen e grija anda o Viitori lengo Țânorăngo hai sar te întreghilen ande Șkoala. Orso Dei hai Dad kamel ak viitori mai lașo anda pheske Șave.

O Systemo le Șkoalako le Germaniako sâtar aver felo sar andă aver Țări. E Dei hai o Dad trăbul te ajutin pheskăn Șaven hai te karen Buchi le Profesorența.

Hai daia trăbul e Dei hai o Dad te avelen Informați lașe hai de bază anda o Systemo le Șkoalako katar o Niedersachsen.

Ando Lil kadaua dastumem ăl primele Informăți, ame jeanas ca ni va avela sea ăl răspunsuri tare tumăre pucimata.

Anda mai but Informați daștin te jean ke Șkoala direkto tume.

Kon Seam Ame?

Ame Seam MigrantenElternNetzwerk anda o Niedersachsen (MEN) hai kamas te ajutis sea le Țanorăn kai avean neve ande e Germania te avelen ak șansa mai lași the jean ke Șkoala. Hai amea kamas te sâkavastumen tumen Deia hai Dada sar te ajutin tumaren Șaven te jean ke Șkoala. Ando acelaș timpo ame reprezentis al interesea Politiko, le Administrațiako hai al faktori le Deciziako ande e Țara. Kadal Informați sâtar sar Video pe amarâ Pagina de Internet hai i po Youtube ando mai but Șiba.

Amare tĭnorâ, amaro Viitori!

Informăți anda Deia hai Dada kai sâle Țânoră taro 1 Bărș ji kăl 6 Bărșa

Taro so vărsta dastilpes te avel kio Tânoro ingrijome?

Grădinița: katar 1 Bărș ji kal 3 Bărșa

Kana ak Tănoro kărdea 1 Bărș săles Drepto te jeal ke Gădinița.

Star te jeal muro Țănoro ke Grădinița?

— Al Tânoră sâkon e șib nemțisko mai sâgo,
— Te avela nevoia sprijinoles separime te sâkol e șib
— Ăl Tânoră sâkion te kălempeskă averența Tânorănța
— Ăl Tânoră primin sprijino hai pregatinlen anda e Șkoala
— De taro bârș 5 trăbul o Tănoro te jeal ke Kindergarten

Drepto kăk than ko Kindergarten

Kindergarten 3 Bărș ji kal 6 Bărșa
Tânoră mașhkar 3 hai 6 Bărșa sâle Drepto kăk than ando Kindergarten, dar na neapărime Pașa pesko Khăr.

Sar Primium ăk Than?

Șholphes ăk cererea ko Stato (de Exeplo ke Asistența Socialo, Online ando Interneto) sau direkto ke Gradinița. Sar va avela ăk Than libero va primina ăk plico Khăre.

Rughistumen te șhon cererea foarte sâgo hai că mai bun Grădinițe, pentru kă nai kă sea al Grădinițe Thana libero.

So Trăbul the les tusa cana jeas te șos e cererea?

Ăl Informăți Personale (Anmeldungo). Kopia pala o Certificato de naștere le Tânorosko Traducime ande e șhib nemțisko. Ak Dovada ca o Tănoro să vaccinime anda e Lulughi (Pojaro).

Kazom timpo beșhal muro Tănoro ke Grădinița?

Sea al Grădinițe săle timpuri diferime. Dașhtilpes te beșhal duar e Dimineța sau duar ji pala e Meseali. Dar normalo sătar taro 8:30 ji ko 14:00. Tume trăbul te anenles fixo kana trabul hai i te lenles.

Primil muro Tânoro hamos?

Sâtar timpuri diferime anda o Hamos de Dimineță hai ke Meseali. Mai mișto pucen ande Gradinița kana trăbul te den le Tânoron hamos anda e Dimineața sau trăbul poate te pokinen.

Kon primil ajutori katar o Stato ni trâbul te pokinel. Kă so Ceaso delpes o Hamos ke Meseali conteal cazom timpo besăl o Tănoro ke Grădinița. But Grădinițe den Hamos fără mas Balesko.

Informați anda Deia hai Dada hai Tânoro kai jean ke Șhkoala Pregătitori (6 ji 10 Bărș) (Grundschule)

Obligatoro Edukația (Schulpflicht)

Ando Niedersachsen șătar anda sea al Tănoro mașkar 6 - 18 Bărșa Obligatoro Edukația.
E Șkoala începol pala e Vacanta le Milaieski ando Avgusto/ Septembro fiecaresco bărș.

Kana întrâl tumaro Tânoro ande Șkoala?

Sea ăl Tânoro kai kăren 6 Bărș ji pe 30.06 ăk Bărșosko sâ obligime te jean ke Șkoala. Ăl Deia hai Dada kai lengă Tânoră kăren 6 Bărș ando Juli ji ando Septembro nai obligime te jean ke Șkoala ando Bărș kodova. Daștis te decidon Tume kana te jeal kadau Bărș sau o coaver, sâtume timpo ji pe 1. Maj.
Hai i sea al Tânoro kai nai apto te jean ke Șkoala (Nai Korpo Lașo sau o Șoro) daștil te jeal ak Bărș mai palal.

Ji Kana te jeal ke Șkoala (Einschulung)

Ăl Țânoră trăbul te jean ke Grădinița kana kărde 5 Bărș, mai mișto kana sâle 3 Bărș.
Kana kărdea o Țânoro 5 Bărș jealpes ko Doctoro le Khăresco te dikăl săr sâtar o Țânoro. (Te dikăl kana sâtar mișto, kana sătar sastevesto).
15 Șona ji kana te incepol ke Șkoala o Tânoro, trăbul te del ăk Testo anda e șib neamțisko.

Începuto le Șkoalako (Grundschule)

Kana va Începola e Șkoala va Primina plico khăre. Te va Avela o drom khăral ji ke Șkoala prea dur, va primina Bileto ando o Tranvaio hai Autobuzo.
Va Primina ak Lista tare e Șkoala savorănța so va trebula le Țânorăs andai Șkoala.(Picso Creiono Kaieto Lila) Famili kai nailen love dastin te șon cererea ko Jobcenter hai te primin ajutori.

Ăl Ceasuri ke Șkoala

E Șkoala jeal katar o 8:00 ji ko 13:00. Ăl Tânoră jean de Luinara si Paraștunara ke Șkoala.
Te na daștila te avel ke Șkoala trăbul te sunealen hai te phenen. Te va avela mai but de 3 Gesa trabul te scries ac Scutiere sau te jeas co Doctoro te les othar Scutiere. Mai misto te phuceni ke Șkoala sar cărdorpes.
Ande 1. Klasa hai 2. Klasa ăl Profesori căren anda ăl Tânoro (Lernentwicklungsberichte) kadaia sâtar cavom de laso sâtar ăl Tânoră ke Șkoala. Anda e 3. Klasse incepot te delen Note taro 1 ji ko 6. Ăk 1 sâtar foarte laso.

Sar daștil e Dei hai o Dad te Ajutil

Tume trăbul te kăren buchi le Profesorența hai le Șkoalaia. Kadaia kărdopes dinios duma le Profesorența.

Pucimata?

Kana mai kamen te jeanen daiși kăren Termino le Profesorența.

Pala e Grundschule

Kana Terminisarde 4.Klase, tăbul te jeal kă aver Șkoala.

Tume sar Dei hai Dad hotărân kă so Șkaola te jeal mai angle. Ăl Profesori va phenela tumengă kă so Șkoala daștil te jeal tumaro Tânoro mai agle.

Dar depindol kazom de Destepto sâtar o Tânoro hai kana kamel hai del pesko intereso hai pale kana sâles prietenea.Kăl Șkoli kala daștil te jeal mai angle:

1 — **Hauptschule**
2 — **Realschule**
3 — **Gymnasium**
4 — **Gesammtschule** (Oberschule, IGS)

Hauptschule

E Hauptschule jeal katar e 5-9 Klase. E Hauptschule del le Tânorăn ak edukatia generalo hai orientilen karing ăk Buchi. Pala e Klasa 9 sălen o Hauptschulabschluss. Te avela Note lașe dastil te jeal mai angle ande klasa 10 hai te Kărel o Realschulabschluss, kai kodova sătar mai laso.

Realschule

E Realschule jeal katar e 5-10 Klase. E Realschule del le Tânorăn ak edukatia generalo hai orientilen karing ăk Buchi. Pala e Klasa 9 sâlen o Hauptschulabschluss.

le Realschulabschluss dastin te jeal kăk Șkoala Bucheangi (Berufsoberschule).

Gymnasium

Kadai Șkoala jeal katar e 5 - 13 Klase.
O Gymnasium del le Tânorăn ak edukatia generalo hai dupaia dastis te jeal te studies ke Facultatea.

Pala e klasa 10. primin ăl Tânoră ăk Diploma (Abschluss) pala sar seas de Lașe.

Pala e klasa 12. daștin te jeal kă aver Șkoala kai bușol Fachhochschule.

Pala e klasa 13. kărdeatar o Baco (Abitur).

Gesamtschule

E Gesamtschule sÎkaeltut sea so trâbul te sicia anda e skoala hai ajultiltut mai târzio te rodes ek buci lași sau te studiliz.
E Oberschule geal anda e clasa 5-10. Daștis te gean pe 2 droma, Hauptschule sau Realschule hai o te daștin te keren diplome anda 2 skoli, Hauptschulabschluss sau Realschulabschluss.
Ande IGS gealpes de and clasa 5-13. Ande but țari ni existel kadai școala, dar daștin te keren acebași diplome sar ke școle colaver.

So sâ lașo anda muro Tânoro?

Trâbul te dikhăn savi Șkoala sâ mai lași anda Tumaro Tânoro. Kadaia sâtar pala so Note sâles ke Șkoala hai so placeales les.

Sar daștil e Dei hai o Dad te ajutil

Daștin te informitumen kăl Profesorea.

Informatia anda e Tânoră hai e Dei hai Dad tare Șkoala ke Buchi

Kana Terminisardean e Șkoala mișto jeas mai angle Meseria sau te Studis.

Ande Germania sâtar phares te arakhăs ăk Buchi fără te aveltut ăk Meseria Termenime.
E Meseria sâtar pala kazom de laș̦o sean, so Abschluss kărdean hai so Placealtut tu hai so jeanes te kăres.

E Meseria sătar diklini foarte mișto ande Germania hai sâtut intrarea laia pestetot.

Duale Meseria

Aproape sea e Lumea ande Germania kărde Duale Meseria. Dual sâtar 4 gesa jeas ke Buchie ke Firma hai 1 Ges jeas ke Șkoala.

Edukația Meseriaki

Kata sâkos ăk Meseria ande Germania dureal 2-3 Bărș. Ando Kadau Timpo jealpe ke Buchi hai i ke Șkoala. Ke Șkoala sâkos andai Meseria hai i Germano, Politika sau Sporto.

Alegerea

Ande Germania Sâtar 330 Meseri. E Agentur für Arbeit ajutiltut te aracâs ăk Meseria kai tu kames.

Thana anda Meseria

E Meseria sâkozla anda ăk Firma. Ăl Love kai lezle ko șon depindol pala e Meseria kana les mai But sau mai Târa. Trăbul te jeanes te des duma minimo B1. Le Firma kai sâkaveltut kăres ak Kontracto. Hai trăbul te înscriestut kăk Șkoala.

Berufsfachschulen

Daștis te sichios ak Bechi i duar geandos ke skoala. Kăl skoala taro stoto să Grotiso. Skoala Privoto trăbul te pochines.

Te Studis (Studium)

Te daștis te Studies trăbultut e Abitur 13 Klasse. Te Studies nie trăbultut Love hai sâtar pringeando ande sea e Lume.

So Trăbul te jeanes

Ji kana te alegis ăk Buchie jea ko Berufsinformationsyentrum BIZ hai puchi so kames te jeanes anda e Buchi kodoia.

Prinjeanimos Diplomengo

But Lume kai aven ande e Germania săle seas mai anglas ke Șkoala ande peski Țara.

Kă but Tânoro trăbul te dikas so Diplome sălen kata daștis te șeaslen ande Klasa kai trăbul.

Ando Niedersachsen sâtar kadea kă ăl Diplome purane va avena pringeande ata daștis e jeas sa ando e Klasa kai seanas.

Foarte inportanto sâtar kazom Bărșa seanas ke Șkoala hai so sâkilean.

Te pringeandol e Diploma purani ni trăbul te șos cererea.
Ăl Dokumentea trăbultut kana șostut ke șkoala.

— Pașaporto sau Buletino

— Drepto te Beșăs

— Anmeldung ke Adresa kai sean

— Sea ăl Diplome Originalo

— Sea ăl Diplome Traducime

— Kopi pala sea ăl Hărti

Kana naitut ăl Hărti puchi ke Șkoala. Kana o Tânoro ni jeanel Germano va ajutinales. Puchi ke Șkoala.

Das Schulsystem in Niedersachsen

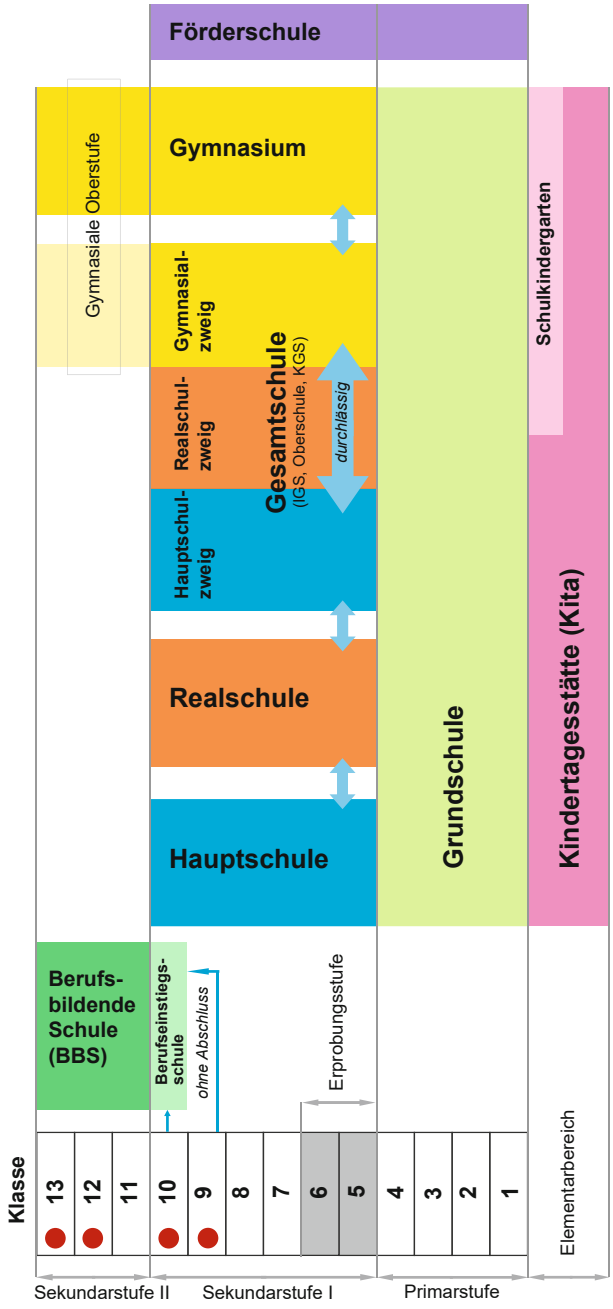

Schulabschlüsse

9. Klasse

— ohne Abschluss
→ Berufseinstiegsschule

— Hauptschulabschluss
→ hauptsächlich handwerkliche Ausbildungsberufe oder Berufseinstiegsschule

10. Klasse

— ohne Abschluss
→ Berufseinstiegsschule

— Hauptschulabschluss Sek. I
→ hauptsächlich handwerkliche Ausbildungsberufe oder Berufseinstiegsschule

— Realschulabschluss Sek. I
→ (fast) alle Ausbildungsberufe

— Erweiterter Sek. Schulabschluss I
→ berechtigt zum Besuch der Gymnasialen Oberstufe (11.Klasse an allgemeinbildenden Schulen oder BBS)

12. Klasse

— schulischer Teil der Fachhochschulreife
→ alle Ausbildungsberufe, Zugang zu Fachhochschulen

13. Klasse

— Abitur (Allgemeine Hochschulreife)
→ alle Ausbildungsberufe, Zugang zu Universitäten

An der Förderschule

— hängt der Schulabschluss vom individuellen Förderschwerpunkt des Kindes

Mit jedem Schulabschluss kann man die allgemeinbildende Schule verlassen und eine berufliche Ausbildung anfangen.

Es besteht eine zwölfjährige Schulpflicht, einschließlich allgemeinbildender Schulen und berufsbildender Schulen (BBS).

Das MigrantenElternNetzwerk Niedersachsen wird gefördert durch:

Niedersächsisches Ministerium
für Soziales, Arbeit, Gesundheit
und Gleichstellung

Das MigrantenElternNetzwerk Niedersachsen wird unterstützt durch:

Niedersächsisches
Kultusministerium

Die Bilder von freepik.com, pixabay.com

Kontakt:

Migranten**E**ltern**N**etzwerk Niedersachsen
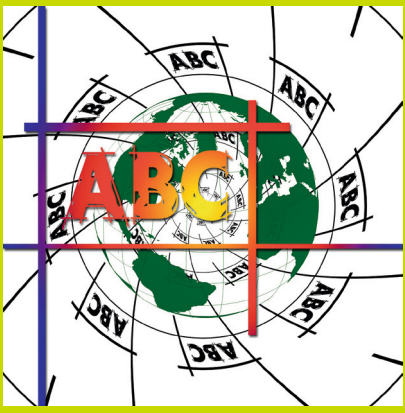
Kurt-Schumacher-Straße 29, 30159 Hannover
Tel.: (0511) 9215106 Fax: (0511) 9215527
elternnetzwerk@amfn.de www.men-nds.de